

Krok do neznáma

Můj život se ubíral v mém dětství různými směry. Byl to z dnešního pohledu šťastný úsek mého dlouhého bytí. I když tehdy mi přinášel spoustu nových začátků, týkající se častého stěhování mých rodičů. Abych ale začala tam, kde byl původ všeho toho, co mne formovalo v mém celém životě.

Moje maminka si v mládí vzala německého občana za manžela. Bylo to před válkou a nikdo netušil, jak toto rozhodnutí ovlivní následující roky. Přistěhoval se za ní do Čech a koupili si blízko Třeboně, kde žili její rodiče a sourozenci, v obci Vlkově malý domek, a žili tam spokojeně ve svornosti a lásce. Jenže se stalo něco, co si ani jeden z nich nepřál ani ven snu. V Německu se k moci dostal Hitler a jak už to známe z dějepisu, rozpoutal válku o kterou nikdo nestál a její manžel musel jako Němec do války mezi prvními. Maminka měla štěstí, že její rodiče bydleli nedaleko, takže vždy se mohla uchýlit ve chvílích beznaděje k mamince. Její manžel, jak už to ve válkách chodí, padl a maminka zůstala těhotná sama. Narodila se jí holčička, kterou milovala a kdyby jí nebylo, nevím, jak by všechny ty útrapy přežila. Samozřejmě i tato válka skončila, jenže.....

Moje maminka byla známá, jako vdova po německém vojákovi. Nikoho nezajímalo, že se vzali ještě PŘED válkou a ti hrdinové, které znala z krytů, kde se schovávali jako zbabělci, se po válce opásali kulometama a vykřikovali, že byli u partyzánů a bránili naši vlast tam v lesích.

Maminka je znala, ale když ji začali tahat k výslechům, řvali na ni, že je kurva, která měla Němce, nezmohla nic. Nic nezmohl ani její tatínek, můj dědeček, který pracoval na dráze jako výpravčí a dceru bránil, jako lev. Zabavili jí všechno, co měla i domek ve Vlkově a chtěli jí odsunout, jako všechny Němce tenkrát. Jenže to už se do toho vložil můj děda a chytil si pár těch rádoby partyzánů a řekl jim, že má dost známých, se kterými dosvědčí, jak srdnatě bránili vlast v hospodách a ti dostali strach, tak dovolili mojí mamince zůstat v Čechách. Postarali se ovšem vydatně o to, že se za maminkou, kdykoli musela ven, otáčeli lidé a plivali na ni. Maminka vycházela co nejméně a když už to bylo nezbytné, tak jen s některou ze svých věrných kamarádek. Že jich moc nezůstalo, nemusím ani připomínat.

A tak šla léta, která mamince připomínala zlý sen. Práci sehnala jen u bohatších rodin, kde znali jejího tatínka a maminku, kterým hlídala a vychovávala děti. Pamatuji si, jak jednou, to už byla maminka stará a v Suchdole nad Ložnicí se jí zeptal jeden řezník: „Nejste vy paní Růža Paichlová?“ To bylo její dívčí jméno, pod kterým ji znali v Třeboni. A ona byla udivená, kdo je ten pán, který ji poznal. „Ano, jsem a kdo jste vy?“ Já jsem jedno z těch dvojčat, které jste hlídala“. No setkání bylo dojemné a oboustranně milé.

Po několika letech samoty a smutku, svého muže milovala a stále na něj myslela, se Na Kopeček do stejné rodiny přistěhoval muž maďarské národnosti. Byl vyučený opravář zemědělských strojů a doma ve vesničce, kde bydleli, nemohl najít práci. Odešel do Čech a jak už ten osud s lidmi si zahrává, sehnal práci v zemědělském družstvu zrovna v Třeboni. Ti ho posílali opravovat stroje všude, kde toho bylo zapotřebí. A u rodiny, kde pracovala maminka, jako chůva se spolu potkali u oběda. Zakoukal se do maminky a protože byl odvážný, hned po práci na ni počkal a doprovázel ji domů. Maminka, vědoma si své pověsti, mu hned od prvních společných kroků vyprávěla svoji situaci, aby se mohl rozhodnout sám, zda v tom pokračovat anebo se nepouštět do dalších snah o ni. Tatínek se nerozmýšlel ani chvíli a řekl jí, že od ní neupustí a tak se počala sága naší rodiny odvéjet od samého počátku oboustranného zalíbení. Nebudu a ani nechci líčit útrapy s tímto spojením vzniklé. Těch hnusných pomluv, co museli oba vyslechnout, se po svatbě a narození jejich společné dcery Jany, se rozhodli odstěhovat s oběma dcerami do Maďarska do vsi, odkud tatínek pocházel. Tatínek pracoval u místního velkosedláka a maminka byla doma. Nebyla by to ovšem moje velmi pracovitá maminka, aby si i ona nenašla něco na doma. Koupili několik hus a maminka je vykrmila, pak je prodali a tak to šlo stále dokola. Tam se také narodila moje další sestra Růža a za rok nato já. Naši bydleli ve starém domku, kde byla hliněná podlaha a já si jen z vyprávění mojí maminky pamatuji, že když nás koupala, museli jsme z vaničky utřené do postele a už jsme nesměli ven, abychom, jak maminka říkala nespali jak nomádi. Ten večer byly na podlážce staré rohože, které maminka přes den vyhodila větrat na dvůr a večer opět dala na zem. Mělo to své výhody, přes den se vymetla podlaha ven a nemuseli jsme se zouvat. Jen když pršelo, tak jsme museli nechávat boty v síni a domů se šlo v suchých bačkorách.

Tak šel život kolem nás, jen maminka toho všeho měla najednou dost a tak se s tatínkem dohodli, že půjdou zpátky do Československa. Tatínek odjel a když se vrátil, řekl, že sehnal práci v dolech v Ostravě a bydlení v Havířově v bytovce, kde měla maminka práci jako domovnice. Přijelo stěhovací auto z Ostravy, naložilo pár našich věcí a jelo se opět do neznáma. My holky neuměly slovo česky, ale do toho jsme se vpravily díky mamince, která byla ráda, že je v Československu a rozumí všemu, co se okolo ní dělo. V Maďarsku se učila za pochodu a tatínkovy pomoci, ale i když se naučila dost, stejně vše neuměla. Najednou jsme měli velký prostorný byt, koupelnu, parkety, světe div se telefon a všechny vymoženosti tehdejší doby. Tatínek pracoval v Dolech, peněz bylo dost a tak se postupně mohla koupit televize, rádio, gramofon, desky a doma bývalo veselo. Ne tak bezpečno. Tatínek kolikrát když šli z práce v den výplaty, čekali na ně nějakí nemakačenkové, přepadli je a výplatu jim po prošacování sebrali.

Tatínek poučen svými spolupracovníky, nebral s sebou peníze ten den, ale až druhý den a tak u něj nic nenašli a nechali ho být. Další den dělal něco navíc, aby ho nikdo nemohl zastavit a peníze přinesl v pořádku domů. Toho strachu, co maminka každý výplatní den zažívala, těch obav, aby se mu v práci něco nestalo. Tam se našim narodili tatínkovy vysnělí synové, naši bratři – Petr a Josef. Tatínek je zapojoval od prvních krůčků do všech prací, které dělal. Vzpomínám si na Petra, který s tatínkem uklízel uhlí s malou lopatkou do sklepa. Maminka jako domovnice měla na starosti i kotelnu a topení pro naši bytovku, taktéž úklid společných prostor, prádelny, od které půjčovala klíče a vybírání nájemného, přebrání bytu po odstěhovaných a předání klíčů novým nájemníkům. Hodně jí s tím pomáhal tatínek, jinak by to snad ani sama nezvládala. Pak jsme jednou navečer měli zvonek a maminka vykoukla, kdože to k nám jde a co potřebuje. Venku stáli nějakí dva lidé, že se jdou podívat na byt. Mamince volali z ústředí, že jsou noví zájemci o byt, že se přijdou podívat. Nic netušící maminka šla otevřít a tam ji zatlačili dva muži a jedna žena dovnitř bytovky s nataženou puškou v ruce, aby je zavedla do svého bytu. „Ani nemukni, nebo to do tebe našijeme.“ Tatínek, který byl naštěstí doma, se schoval za dveře a čekal na výtržníky. Když zahnali maminku do bytu, skočil na toho s tou puškou, vytrhl mu ji z rukou a namířil na ně. „Okamžitě vypadněte, nebo budu střílet já.“ To už jsme byli my děti všechny vzhůru a s pláčem sledovaly dění v našem bytě. Mezitím maminka skočila k telefonu a zmáčkla tlačítko pro přivolání policie, která měla základnu hned za rohem. Výtečníci viděli, co všechno musí tatínek bránit a věděli, že by z toho nevyvázli živí, kdyby bylo nutné zbraň použít. To už se tu ale za dveřmi ozvala policie a tatínek poručil otevřít a tam policie udělala co měla a výtečníky odvedla v poutech. Tatínkovi poděkovali za statečnost a řekli, že tuhle partu hledají už dost dlouho.

Maminka se po přestálém šoku postarala nejdřív o nás a pak se s tatínkem pohádala, že už v Havířově nezůstane ani den a odstěhuje se i s dětmi někam na vesnici, kde je klid a žádné tak časté ohrožování na životě. Tatínek slíbil, že se po nějakém místě poohlídne. Druhý den šel na šichtu a celou jejich partu to zavalilo.

To už maminka myslela, že zůstane sama s dětmi. Tři dny se dostávali havíři na místo, které bylo zavalené a po třech dnech dostali havíře ven. Nevím už, jak dopadli všichni, jen vím, že tatínkovi zůstaly od té doby na rukou na loktech boule jako tenisové míčky, kterých se nikdy nezbavil. Prý od nervů a odhazování kamení z cesty ven.

To byla poslední kapka pro maminku. Tatínkovi byl přiznán invalidní důchod, který činil v roce 1961 celých 4600 korun. Mezi lítáním po doktorech jezdil po vlasti české a hledal vesničku pro naši rodinu. Našel. Nedaleko Tachova byla vesnička Vrbička a v ní malý domek se zahrádkou, sadem a chlívkou. Také záhumenek dostali od předsedy

družstva. My děti jsme si také snáze zvykli na místní poměry a začalo naše další dobrodružství v našem životě. Maminka bez reptání nastoupila v družstvu do teletníku, kde se starala o telata po jejich narození. Protože se práce nikdy nebála a tak za krátký čas uměla vše, jako rozená družstevnice. Tatínkovi chodil důchod ze šachty a tak mohl pořídit doma nějaké domácí zvířectvo, o které se jako důchodce staral. Za sousedy jsme měli pana předsedu, který brzy zjistil, jak je tatínek šikovný opravář a za nějaký čas už tatínek pracoval v dílnách zemědělského družstva coby opravář. To se nám dobře žilo, peněz bylo dost, taky už jsme byli větší a museli jsme pomáhat doma, jak se dalo. Ve Vrbičce byly také chmelnice, kde se v době česání chmelu daly vydělat peníze. Maminka mezi prací si také chtěla přivydělat na chmelu a tak nás po škole a pak o prázdninách čekalo česání šišek na chmelnici. Nebyli jsme nijak nadšení, ale po slíbené peněžní odměně jsme se aspoň trochu snažili.

Jenže jako všude i tady na vesnici si lidé všimli, že tatínkovi chodí peníze ze šachty a ještě si vydělává v družstvu, tak do toho začali šťourat. No a tak se stalo, že byl tatínek povoláný do Loun před nějakou komisi. Maminka znala jeho horkou maďarskou krev a tak ho poučila a na srdce mu kladla, aby slíbil, že pracovat nebude a nechá si jen ten důchod. Vše ale dopadlo úplně jinak, než si maminka představovala. Tatínkovi začali vyčítat peníze, které si poctivě vydělal a tak jim řekl, kolik má dětí a že je jeho povinností se o ně postarat. Oni mu řekli, že má důchod v dostatečné míře velký, že je o rodinu postaráno dost. Že okrádá stát a komunistickou vlast o peníze, které, když nepřestane po upozornění vydělávat, bude muset vrátit. Tatínkovi se zatmělo před očima a už jim vyčetl, že jim nestačí, že mamince ukradli všechnu majetek, ještě budou chtít sebrat peníze jejich dětem. No pohádali se tam jako psi, tatínkovi vyhrožovali kriminálem a tak jim řekl, ať si ten jeho zasloužený důchod strčí třeba do prdele, bouchl dveřmi a odejel domů. Maminka se s ním taky pohádala, protože nechat důchod ve výši 4600 korun a dříť se v zemědělství za tenkrát 1200 korun je nerozum. Tatínkovi, tedy k nemalé radosti udavačů důchod přestali vyplácet. Ale tím si na tatínka nepřišli. Začal naplno pracovat v dílnách a přibral si noční hlídání, nám připravil práci o domácí zvířata, o kterou jsme pramálo stáli. Ale nedalo se nic dělat, museli jsme se zapojit. Ráno před školou jsme já a sestra podojily dvě kravky, pustily do sadu pást ovce a kozy, nakrmily králíky, psa, kočky, pustily slepice, nejstarší sestry připravily snídani a něco málo k obědu a po umytí a snídani jsme utíkali všichni na autobus do školy. Po škole navečer to samé. Ne že by nás nějak dřeli, ale nezbývalo moc času na lotroviny. Domácí úkoly jsme zmákli ráno v družině a tak byl i čas si hrát s dětmi, které taktéž měli doma nějaké povinnosti. Přesto tatínkovy dvě práce nikdy nedosáhly výše jeho hornického důchodu. Nikdy jsem ale ani od maminky, natož od tatínka neslyšela žádnou

stížnost na naše poměry. V družstvu ve Vrbičce se tatínek udržel díky své pracovitosti a díky předsedovi, protože on kdykoli něco potřeboval hned, nejpozději ihned, byl tatínek k dispozici ve dne v noci. Bídou jsme netrpěli a tak se nám docela dobře žilo.

Jenže... Na pozici technického pracovníka tam nastoupil kovaný komunista, který se zajímal hlavně o to, jak který družstevník plní své poslání komunistické. A tady u mého tatínka narazil na nedobytnou tvrz. Tatínek se snažil, seč mohl se mu vyhnout a i předseda se snažil držet ty dva dál od sebe. Dlouho se mu to nepodařilo. Technik se s tatínkem setkal na poli, kde opravoval cosi na porouchaném traktoru. Po chvíli okukování se dal s mým otcem do řeči. Proč takový šikovný chlap nepodporuje komunistickou stranu, že by z něj mohl udělat kádra a podobné řeči. Tatínek se na doporučení mojí maminky, které se zde líbilo, snažil mlčet, ale když došlo na výhody, které by z toho měl, bouchly v otci saze. Vynadal mu zasraných komunistů, kteří mojí mamince ukradli, co se dalo a už už se k němu natahoval ve své výšce, když vtom se mu mihl před očima obrázek všech dětí, které by to odnesly nevinně za jeho vztek. Řekl mu at ho neprovokuje a táhne pryč. Nic nepomohlo předsedovo přimlouvání, do týdne jsme se stěhovali. Maminka vše oplakala, my děti taktéž a zase se jelo kamsi do nového. O Neplachově se snad ani nebudu zmiňovat, tam jsme byli jen půl roku a ani jsme nestačili zjistit proč, stěhovali jsme se dál.

Další naše bydlení se nacházelo v malé obci Pačín na Bezručicku. Opět pěkný domek zahrádka, sad, velký dvůr a chlívky a podobné vymoženosti. Naším se zde líbilo, maminka si našla dobrou kamarádku, tatínek měl práce zase dost a my děti po čase našly kamarády ze školy. Tam jsme vydrželi až do mé školní docházky do 9. třídy, odkud jsem šla spolu se sedmi kamarádkami do Aše učit se na tkadlenu. Tato moje úvaha není o mě, pominu můj náhled na věc a vrátím se k našim.

Jednou mi přišel do učiliště dopis, ve kterém bylo 200 korun a popis, kudy se dostanu do bydliště, kam se naši mezitím přestěhovali. Bylo mi 15 let, byla jsem tedy poučena od rodičů a po zkušenostech s nimi jsem se ani rozčítit nedovedla, protože jsem věděla, že je to zbytečné. Tatínek na mě měl čekat u večerního vlaku někde ve Velkém Březně. Čekal, jenže já jsem přeslechla hlášení a přejela jsem až do Děčína. No pozdě bycha honit, vystoupila jsem a zjistila, kdy mi jede vlak zpátky a doufala v nějaký zázrak, že tam otec ještě bude. Na nádraží se potulovali různí lidé a dva takoví sympatičtí mladí kluci se se mnou dali do řeči. Dozvěděli se mou neuvěřitelnou historku a že prý tedy se mnou pojedou zpět, abych se náhodou neztratila anebo se mi něco nestalo.

Dojeli se mnou zpět do Března a tam už tatínek nečekal. Měla jsem adresu té vesničky a po vyjití z nádraží jsem uviděla dva policisty, tak jsem je zastavila, opakovala svoji historii a jestli mi můžou pomoci. Zastavili taxík s tím, že moji rodiče rádi zaplatí za taxi, jen když bude

dcera konečně doma. Když jsme ve vesničce vystoupili, byla všude tma a já pochopitelně neměla zdání, v kterém baráčku naši bydlí. Navíc tam byli asi dva dny a to je ještě skoro nikdo neznal. Ve třech domech mi na zaklepání odpověděli, ať je nechám spát, nevymýšlím si pohádky a táhnu, odkud jsem přišla. Taxikář viděl, že tržba je v luftě, vzal si vše, co jsem měla a a s pánembohem odjel. No a co já? Ospalá, unavená, hladová a naštvaná na rodiče jsem chodila po vsi a doufala v zázrak.

Ten se stal. Z jednoho velkého dvora jsem uslyšela štěkat psa, nebyl to pes ledajaký, byl to náš Tarzan. Šla jsem tam, utišila ho a zaklepala na dveře dvoupatrového domu. Nic, ani světýlko se nebliklo. Až později jsem se dozvěděla, že dole jsou kanceláře, kde nikdo v tuto chvíli nebyl a nahoře bydleli naši, kteří to moje bouchání nemohli slyšet.

Tak jsem si řekla, kde je náš pes, tam budou i naši, vlezla jsem do stojícího zde traktoru, sedla na sedačku a usnula, než bys řekl švec.

Ráno vylezl tatínek ze dveří, že půjde nakrmit havěť a všiml si, že někdo v traktoru sedí. Vzal pořádnou hůl a jal se do traktoru dobývat. Jaké bylo jeho i moje překvapení, že jsem to byla já. Štěstím mě div neumačkal, volal maminku a všechno bylo na nohou v malé chvíli. Já ovšem se nejdřív umyla, najedla a zalezla do postele, pak že jim všechno vyličím, ale až si odpočinu. Po obědě, to už byla sobota odpoledne, jsem dopodrobna popsala moji anabázi. V neděli po obědě jsem opět ujížděla na internát s tím, že za 14 dní opět přijedu. Samozřejmě se během mého učení zase nějaký komunista do tatínka navezl, otec mu vynadal opět zasraných komunistů a my se opět stěhovali, tentokrát o prázdninách, kdy jsem byla doma.

Naposled, kam moje paměť sahá, jsme bydleli ve Starých Splavech, kousek od vsi na Hájence, protože naši pracovali v lese. Byl to dvoj domek a ve druhé polovině bydlel hajný, se kterým naši moc dobře vycházeli, protože jak poznal, byli naši pracovití a slušní lidé.

To už byla naše nejstarší sestra Eva vdaná a my tři další sestry jsme pracovali u RaJ, jak se tehdy nazývalo vedení restaurací a jídelen. Já a sestra Růža jsme byly zaměstnané v Hotelu Merkur v České Lípě, což byl jeden z nejlepších hotelů té doby. A přišla okupace sovětskou armádou. Nebudu zde popisovat všechny dopady tohoto aktu v naší vlasti, jen si vzpomínám, že naši byli silně proti a maminka z okna hájenky na ně hrozila a my se báli o její i náš život, protože nebylo výjimkou, že po nepřátelích sověti stříleli. Také když se nějaká dívka bavila s vojáky osvobozeneckých armád, byla chycena a oholena dohola.

Já jsem jednou šla domů pěšky od vlaku domů do hájenky přes les, kde vojáci opravovali rozbité cesty k Máchovu jezeru, které při svých bojových akcích rozbili. Pracovali lopatama, motykami a nad nimi bděli nadřízení. A já musela jít okolo nich po kraji lesa. Bála jsem se jich, a jako by toho nebylo dost, jeden mladý nadřízený se ke mně připojil a šel

se mnou až domů. Rusky jsem uměla ze školy dost, byla to totiž povinná řeč, kterou jsme museli ovládat a byla součástí známkování na vysvědčení a já jsem se učila dobře, tak jsem k malé radosti rodičů mívala z ruštiny 1. Měl radost, že jeho řeč ovládám a já strachy bez sebe, jestli mě neuvidí hajný, nebo kdokoli z mých rodičů a hlavně z vojáka, jsem odpovídala. Nechtěla jsem skončit oholená dohola, jak bych se asi mohla ukázat v práci a nedej bůh, aby mě viděli naši, tatínek bez ohledu na následky by mu rozbil hubu za vydatné podpory mojí maminky. Neřešitelná situace. Snažila jsem se mu vysvětlit, že mám přísné rodiče a slíbila, když odejde ještě před zatáčkou k našemu domu, že se s ním zítra sejdu. Odešel a já polomrtvá strachy došla domů a vše vylíčila našim, ovšem bez toho nedobrovolného doprovodu. Byla z toho porada i s hajnými, kteří bydleli okolo nás a usneslo se, že mne a sestru budou vozit lesní gazíky k vlaku a zpět, abychom nebyli obtěžováni našimi osvoboditeli. Nikdy potom už jsem neměla v životě takový strach, jako tenkrát a nikdy jsem se nebála o život mých rodičů, jako tehdy v té době.

A jak už známe z historie, vojsko odtáhlo zpět do vlasti a my si mohli trochu oddechnout.

Ovšem očekávání mých rodičů, že nastanou svobodné časy se nenaplnilo a tak se rozhodovali, co dál. Naši dosáhli důchodového věku a maminka unavená harcováním po vlasti české, slovenské a maďarské se rozhodla, že chce zpět do svého Jihočeského kraje, kterému se s tatínkem vyhýbali, jak mohli, kvůli maminčiné minulosti. Napsala své sestře Marii, bydlící toho času na malé obci Rapšach, blízko Rakouska. Asi 10 km od hranic s touto zemí. Ta se zeptala, jestli by nebyl ke koupi domek, že by se naši chtěli sem nastěhovat. Z ONV jim byl nabídnut domek v části osady Spáleníště a naši vyřídili vše potřebné a jak jsme všichni doufali, naposledy se stěhovali do této malé vesničky, čítající 500 místních obyvatel. Jaká to byla pro moji maminku radost. 23 km od Třeboně, jejího rodiště, které po odstěhování s tatínkem a dětmi dosud neviděla. Byla zde pouze na pohřbu své maminky, naší babičky, která zemřela poměrně mladá. Hned druhý den po nastěhování, přijeli jsme pozdě navečer, šel tatínek na ONV přihlásit se a zaplatit cenu domku, a pak do Třeboně na katastr, kde to zapsali do mapy a knih. Jako hrdý majitel nemovitosti přijel domů, kde my holky již dospělé dávaly dohromady nábytek, dovezený stěhováky. Hladové, čekající na maminku, která jela do Třeboně za další svojí sestrou a dcerou Evičkou, která rovněž v Třeboni bydlela. Jaksi ze samé radosti nad shledáním zapomněla, kolik je hodin a že doma není nic hotovo.

Jakmile se navečer vrátila, zkusmo se pohádali s tatínkem, ale to nemohlo zkalit maminčinu radost, že je ve svém kraji. Najedli jsme se a tatínek druhý den jel do Suchdola nad Lužnicí objednat uhlí a dřevo a po dvou dnech vaření na vařiči konečně rozdělali v kamnech a my měli po

P

dvou dnech konečně teplo v žaludku i v kuchyni a teplou vodu na mytí všeho potřebného.

A tak začala etapa našeho života s vidinou stálého bydlení, stálé práce, neměnných rituálů každodenního stejného všedního dne. Ne vše se ale dělo podle přání našich rodičů. Tatínek si našel brigádu v místním zemědělském družstvu, já v keramice na Klikově, moje sestra Růža byla na mateřské dovolené s dcerou Ivetkou, kterou si pořídila s rozvedeným mužem, kterého si odmítla vzít, kluci si našli práci, Petr na Koskách u přepravní firmy jako závozník a Pepa ještě navštěvoval základní školu. Maminka byla konečně po vši té dřině doma a mohla se věnovat domácím pracem a vaření, na které nikdy neměla dost času. Janička, druhá nejstarší dcera se krátce po našem nastěhování zabila na motorce s klukem, se kterým se seznámila na taneční zábavě na Klikově. Žal mých rodičů byl bezbřehý, protože ona byla pravou rukou maminky a na vše dohlížela svým pečlivým okem. Ještě dlouho po její smrti maminka vždy, když se něco šustlo, říkala: „Jana jde, kde byla tak dlouho?“ Báli jsme se všichni o její rozum. Krátce nato utekla moje sestra Růža za svým amantem, kterého jsme ani dost neznali a malou nechala doma samotnou, bylo jí tuším 9 měsíců a mamince tím zasadila další hlubokou ránu, protože to bychom do ní nikdy neřekli. Byla vždy poslušná a hodná. Jenže než jsme se odstěhovali ze Starých Splavů, našla si tam kluka, který byl jedináček a řekl jí, že je ochoten si ji vzít, jen když se vzdá své dcery. Vzdala se jí a utekla za svou láskou. Maminka, jako vždy žalem bez sebe, mě podezřívala, že jsem o všem tom spiknutí věděla. Nevěděla jsem nic víc než ona, ale to bylo zbytečné vysvětlovat. Ivetku jsem vychovala s pomocí mojí maminky až do její svatby, vdala se do Písku, kde také dokončila studia na zdravotní sestru. Po mé svatbě se zdálo, že už maminku nic nemůže porazit. Měla jsem manžela, do pěti let tři děti a naše navštěvovala, jak nejvíc jsem mohla. Pak tatínek zjistil na katastru nemovitostí, že sousední přilehlý dům patří k tomu našemu jako výmínek a i výměra pozemku tomu odpovídala. Jenže a to bylo ještě za komunistického režimu ten domek prodal obecní úřad nějakým luftákům z Prahy. No a začala vojna mého tatínka se sousedy. Oni se oháněli kupní smlouvou a tatínek začal svoji anabázi po soudech, kde za komunistů měli pravdu soudruzi a tatínek byl podvratný živel, který narušuje soužití slušných komunistů, kteří koupili výmínek od obecního národního výboru. Tatínek pouštěl psa, kdykoli soused přišel poprosit, aby si mohl opravit svůj domek na dvoře mého otce. Tatínka brali běsi a tak ten komunista nesměl do dvora za žádnou cenu vkročit. Jednou jsem tam přijela a na dvoře byli policajti, kteří vyšetřovali rvačku mého táty a souseda od vedle. Styděla jsem se až do někam, že tátovi nestačí domek, ve kterém s maminkou bydlí. No ta nenávist trvala tak dlouho, až to nakonec soused psychicky nevydržel a domek prodal a odstěhoval se. To už maminka nežila a bratr, Petr, který už byl ženatý a

měl děti a po mamčině smrti se k tatínkovi nastěhoval a jal se domek pořádně opravovat. Bydlí tam dodnes a se sousedy vychází výborně a jsou kamarádi.

A jak to bylo dál? Já jsem se na Rapšachu vdala, měla děti a postarala jsem se za cenu osobní svobody o to, aby naši měli spokojené stáří a dožili svůj život relativně spokojeně a zaopatřením. 20 let jsem jim prala, žehlila a uklízela čtvrtletně celý domek, aby měli čisto a nežili bez vědomí, že se na ně děti vykašlaly.

Taky jsem chtěla, aby moje děti nezažily tolik stěhování po české zemi a měli pevně zakotvené kořeny ve svém rodišti. Dnes žijí stále na Spáleništi moji synové, kteří si postavili domky vedle sebe, dcera starší bydlí ve 5 km vzdáleném Suchdole nad Lužnicí, kde má rovněž postavený rodinný domek a moje nejmladší dcera bydlí na Rapšachu v bytovce, a zdá se tam také spokojená. Kamarády mají ze školních let, což já jsem nikdy nepoznala. Bydlela jsem tam 40 let a dodnes беру Rapšach jako svůj nejdelší pobyt z celého mého života. Po rozvodu jsem se odstěhovala do Chlumu u Třeboně, kde žiji už 16 let a jsem tam spokojená. Bývám tam poslední dobou málo, protože mám přechodný pobyt u mého přítele, který se na důchod přistěhoval ze Švýcarska a vychází nám společné soužití moc dobře, tak uvažuji o přestěhování k němu. Uvidíme.

Krok do neznáma 2

Ráda bych se s vámi podělila o vyprávění mého přítele o jeho kama - rádovi Ofčínovi, který s ním utekl do Švýcarska.

Tak tedy: Ofčín po příchodu do Švýcarska se nastěhoval k rodičům Zuzany, která vzala k sobě na byt rodinu Jiřího. Měli pekárnu, která dobře fungovala a vždy se nějaký pracovitý člověk hodil. Ze začátku rozvážel pečivo do různých restaurací, což mu nedělalo potíže. Potom zjistili, že je i dobrý opravář a ochotný kdykoli nastoupit a pomoci. Volávali ho tedy i o nedělích, to už bydlel v Curychu v podnájmu a tak si po práci i nějakou skleničku dal. A protože byl rád, že má práci, nastoupil a dojel do zaměstnání autem, přesto, že požil alkohol. Zatím ho policie nestavěla a tak vše fungovalo jak mělo. Ale Ofčínovi se přestalo zajídat tohle plné pracovní vytížení, navíc spojené s cestou do práce pod vlivem, navíc za menší peníze, než měl jeho kamarád Jiří. Odešel tedy od nich a našel si práci ve sběrných surovinách, kde třídil kov vykoupenny od lidí, závodů apod. Byl pracovitý a tak se i tam zapracoval. Vozil do práce dva muže tmavé pleti, které Švýcaři víc kontrolovali a tak je policie dost často stavěla a kontrolovala. Zatím bylo vše vždy jak má být. Jenže...,...

Jednou byl Ofčín na návštěvě u Jiřího a popili trochu vína a když chtěl jet Ofčín domů, Jiří ho přemlouval, aby zůstal u nich a přespal na gauči v obývací místnosti. Jenže narazil na tvrdý odpor a Ofčín nejenže ho neposlechl, ale navíc jel po hlavní cestě a tak se pochopitelně nemohl vyhnout tomu, co následovalo. Policie ho zastavila a dala mu dýchnout a po kontrole zjistila alkohol a zabavila mu řidičský průkaz a pozvala ho na policejní stanici, kde se měl sepsat protokol o incidentu. Ofčín se dostavil přesně na určený čas, muži zákona zaznamenali potřebné a řekli mu, že dostane vyrozumění o vzniklé situaci. Odešel a jeden z policistů stál u okna a pozoroval dění na parkovišti. Vtom si všiml Ofčína, který nastoupil do auta a jako by se nic nestalo, odjel pryč. No policie znala jeho bydliště a tak než stačil dojet k bytu, už tam na něj čekali. Zatkli ho, odvezli k dalšímu řízení a po zapsání dalšího přitěžujícího deliktu poslala domů s tím, že mu dojde vyrozumění.

Ofčínek věděl, že buď půjde sedět do kriminálu, nebo ho vyhostí zpět do československé republiky, což ani jedno ani druhé nechtěl. Došel tedy za kamarádem Jiřím, se kterým usoudili, že by bylo nejlepší utéct někam pryč, kde by ho nehledali a tak se vyhnout trestu.

Protože měli kamaráda ze školy v Americe, padla volba tam. Složili potřebnou sumu peněz, které potřeboval na letenku a odletěl do Ameriky. Jak našel Manciho nevíme, ale že mu jednoho odpoledne zazvonil u dveří je jisté.

A teď budu vyprávět, co nám vylíčil Mancí, který tou dobou už byl v Americe zabydlený a vše nám líčil po letech už v Česku u kamaráda Jiřího.

Jednoho odpoledne, kdy Manci seděl s manželkou u kafe, bydleli v San Francisku tou dobou, se ozval domovní zvonek. Manci šel otevřít a za dveřmi stál Ofčín, který dle zpráv, které měl od Jiřího, měl být ve Švýcarsku. Velice udivený se ho ptal. „Co tu děláš?“

„Jdu k Tobě bydlet.“ Odpověděl Ofčín a hrnul se dovnitř.

„No pojď dál.“ Řekl Manci v očekávání, co se bude dít.

„Musíš zařídit, abych dostal zelenou kartu a mohl tu zůstat.“

Manci tedy slíbil, že se poptá, co půjde v tomto případě dělat. Znal jednoho Čecha, který pro své krajany a ne jen pro ně tyto služby dělal.

Po nějakém dni přišel z práce a Ofčínovi řekl, že by tu jedna možnost byla. Musel by si vzít jednu Indiánku, Peruánku s občanstvím USA za manželku a zelená karta by byl hned po svatbě, ale chtěla za to hodně peněz Ofčín neměl nic a tak to vypadalo, že ze všeho sejde. Ale Manci mu přesto schůzku dohodl a žena po seznámení s Ofčínkem řekla, že jí nevadí, že nemá peníze, že si ho vezme i tak.

Ofčín, odpůrce svateb a nějakého manželského soužití na dohodu přistoupil. Nic jiného mu nezbývalo. Žil s ní docela dlouho, ale najednou přiběhl za Mancim domů a spustil. „Musíš mě někam schovat, ale aby mě nenašla, včera jsem našel pod polštářem její ostříhnuté vlasy.“

„No a co?“ Ptal se Manci

Tak mu Ofčín vylíčil, že když dá Indiánka manželovi pod polštář svoje ostříhnuté vlasy, tak ho pak musí zabít. Nic mu už nepomůže. Ofčín byl vyděšený a nedal se utiшит. Rokovali celou noc a po poradách všech známých, které Manci a Ofčín znali se dohodli, že uteče do hor do Oregonu, kde si najme kleim na dolování zlata a bude z něj zlatokop. To Ofčínově nátuře vyhovovalo a tak se začal odvíjet čas moravského kluka, coby zlatokopa v Americe. Nebyla to lehká doba, musel si pořídit spoustu věcí, aby vůbec mohl začít. Ale nakonec i zlato se mu občas ukázalo a tak byl docela spokojený. Jiří si vzpomíná, že po revoluci v roce 1989 se podívali spolu do Česka a Ofčín měl s sebou takové tubičky se zlatými valouny. Dařilo se mu docela dobře a tak se dohodli, že se po čase opět sejdou. Jenže na setkání pak už nikdy nedošlo a Jiří stále vzpomíná na věrného kamaráda. Dost věcí z jeho života je zahaleno tajemstvím. Jen Manci vyprávěl, jak to tam poznal po jedné návštěvě. Zlatokopům tam vozila nákupy všeho druhu, od nafty po jídlo i nezbytný alkohol helikoptéra, která vše složila na určitém místě, kde si ti hoši vyzvedli a dovezli na své místo. Nikdy nikam neodcházeli a žili na tom svém určeném a najatém pozemku celý dlouhý čas. Nevíme, jestli si po výměně zlata za peníze uložil něco do banky, nevíme, jestli si platil nějaké zdravotní pojištění a jestli odváděl něco na důchodové pojištění. Nic z toho nám není známo.

Jediné, co nyní víme je, že si koupil v nějaký dům v Kalifornii v městě Hayward, který pronajímá a sám bydlí se ženou z Čech v něčem malém. Také jsme se dověděli, že měl mrtvičku a byl na půl těla ochrnutý a jen

pomalu se z toho dostává. Můj přítel Jiří na něj přesto denně vzpomíná. Rád by ho ještě viděl, ale přesto, že mu nabízel, že by se mohli setkat někde blíž na půl cesty a nebo, že by za ním dojel se nesetkalo s nijakou odezvou. Píše nám, když se mu ozveme mailem, ale napíše vždy jen dvou, nebo tříslavnou odpověď. Když mu Jiří poslal knihu, kterou sepsal a nechal vydat pouze pro rodinu a kamarády, kde popisoval svoje vzpomínky na jejich dětství, napsal . Kniha došla, je bezva Já sama jsem ho neznala osobně, ale to, co o něm vypráví Jiří a jak často na něj vzpomíná značí o tom, že nebyl špatný člověk. Tak s přáním dlouhého života Ofčínovi , na kterého nikdy nezapomeneme, bych ukončila toto povídání.

Ještě bych se chtěla zmínit, než ukončím tuto kapitolu o jednom incidentu, který se stal Ofčínovi při tom dolování zlata. Jednou ho navštívil jeden kluk z Čech. Byl to takový zoufalec, který bral drogy a bylo mu jedno, kde sežene peníze. Dozvěděl se, že má Ofčín docela úspěchy se zlatem a našel ho v Oregonu v těch horách, jen bůh ví, jak se tam dostal se svojí partnerkou a ptal se ho, mimo jiné, kam schovává zlato, které najde. Ofčín nebyl zdejší a zlato měl dobře ukryté. Ten hajzlík na něj namířil zbraň a Ofčín mu řekl, že pro něj tedy dojde. Šel ke kraji pontonu, který měl na pojiždění po vodě a čištění a prosívání písku a skočil do vody a snažil se odplavat. Muž se rozběhl za ním a začal po něm střílet. Jenže Ofčín znal vodu okolo moc dobře a tak mu sice se strachem ale přece unikl a schoval se moc dobře tam, kde na něj už nebylo vidět. Je zbytečné líčit, že mu na pontonu udělali bordel, jak hledali aspoň něco. Ale nenašli nic a tak po dvou dnech odtáhli a po nějakém dni se Ofčín mohl vrátit zpět. Nebál se, měl známé v okolí a těm sdělil, co se u něj stalo a aby si také dali pozor na tyhle dva vykuky. Tím jsem jenom chtěla říct, že ne vždy se dolování zlata dalo označit za poklidnou idylu, jak by si třeba někteří z nás mohli myslet. Těch historek by se dalo najít víc, ale mně nebyly známé, protože já jsem Ofčina neznala a vše co o něm vyprávím je jen z doslechu jeho kamarádů. Ať spokojeně žije a je zdravý.

Krok do neznáma 3

Když jsem se vdala, myslela jsem si, že jsem opustila pohodlný způsob určité svobody a dala se na neznámou cestu zvané manželství a už nic mě nemůže překvapit. Svého muže jsem milovala a krátce na to jsem i otěhotněla a měla se stát matkou. Jako každá nastávající maminka jsem si i já představovala, že moje dítě bude hodné, vždy čisté, poslušné, bude si utírat nos a udělá, co mi na očích uvidí. Nebude to takový fracek, jako ostatní děti, které jsem znala, protože já ho vychovám dobře. Jinak to ani být nemůže. Ale ouha... Už porod byl něco, co jsem si neuměla představit ani v těch nejčernějších snech. Pominu minutové bolesti, které mi rvaly vnitřnosti a já byla blízko sebevraždě. Nakonec jako vždy vše dobře dopadlo a já porodila to nejhezčí dítě nam světě a při prvním pohledu na něj vznikla největší a nehynoucí láska, která se nedá s jinou srovnat. Věděla jsem, že za tohle moje stvoření se budu vždy bít jako lev. Manžela jsem měla také ráda, ale to nebylo v tuto chvíli vůbec podstatné. Jenže.....

To dítě po příchodu domů se vůbec nechovalo jako vzorné dítě. Řvalo každé dvě hodiny, kdy jsem stačila vyprat, nebo uvařit, nebo uklidit, nebo vyžehlit a dožadovalo se mé péče ve dne v noci bez ohledu na hodiny určené ke spaní. Ale protože láska je láska, vstávala jsem a byla k dispozici, kdykoli kníknul a jala se ho přebalovat, krmit a, chovat, uspávat a jiné. Jedinou pozitivní věc jsem viděla v tom, že jsem zhubla během šestinedělí 18 kilo a vešla se do velikostí před porodem a ještě to hubnutí pokračovalo. Byla jsem už stín té holky před svatbou a když mě potkala jiná různolící maminka s. dítětem, kyprá ještě po porodu, ptala se jestli nejsem nemocná. Ne, jen to dítě furt vyžaduje mou pozornost. Říkaly, ať ho nechám řvát, že se naučí být také sám a nebude mě vysávat. Co si to dovolují, křičel můj rozum, přece tu moji lásku nenechám řvát na celé kolo. Až trochu odroste, začne spát, jako jiné děti a bude hodný. Nebyl, ale já ho miluji pořád. A do dvou let se mi narodil druhý syn a já zažila opět tu slast lásky i když už jsem tušila, že nebude jen hodný, čistý, nebude řvát pro každou blbost a bude dokonalý. Ale světe div se, asi proto, že nebylo tolik času na všechno to běhání, druhé dítě spalo a já vyděšená, že neřve, jako prvorozený se chodila dívat, jestli spí a dýchá. Pak se mi narodily ještě dvě holčičky a bylo zajímavé, jak se dá láska úplně stejná rozdělit mezi všechny moje čtyři děti. Nic už mě nebude dojímat tolik, jako ta droboť. A přestože mi někdy připravili hodně horkých chvil, lásky neubývalo, protože je to nafurt, není to takové to poblouznění nějakým mužem, kterého, když se nechová, jak má, pošleme k čertu s klidným svědomím a jsme schopné se zamilovat znovu.

Ano, vím o čem mluvím, jen za všechny moje děti bych dýchala, nebo cokoli by bylo třeba bych udělala, protože mateřské lásce se nevyrovná nic. Žádné zlato, žádný přepych, žádný pohodlný život nevyměníte za mateřskou lásku, která nemá hranice. A jen proto kolikrát skousnete zuby a vycházíte s jejich protějšky seč můžete, protože nechcete přijít o jejich lásku a o ně.